

VAN DE BESTUURSTAFEL

Vorig jaar hebben de besturen van NGV en GEA aangegeven dat ze willen streven naar een vorm van samenwerking. Een federatieve opzet lijkt de meest passende vorm. De bestaande organisaties worden hierbij niet gewijzigd, maar men werkt samen waar dat meerwaarde heeft voor de leden. Die meerwaarde kan bestaan uit meer geologie voor hetzelfde geld. Bijgaand schema geeft een idee van de organisatie die ons voor ogen staat. De basis vormen "geologische organisaties". Voorwaarde voor deelname aan de federatie is simpel: men onderschrijft de doelstelling van de federatie – het beoefenen en bevorderen van de (amateur) geologie in al haar facetten. Het stemrecht én de financiële bijdrage worden gekoppeld aan het ledenaantal. In theorie zou dus een klein clubje enthousiaste beoefenaars van de geologie lid van zo'n federatie kunnen worden. In hoeverre dit een reële opzet is, is mij nog niet geheel duidelijk.

De Federatie gaat op basis van projecten taken uitvoeren die nu bij de aangesloten organisaties uitgevoerd worden. In feite zal dat neerkomen op een ontdebelling en efficiëntere aanpak. Het eerste gezamenlijke project dat momenteel al uitgevoerd wordt is de bouw van een gezamenlijke website. Ook de uitgave van een gezamenlijk nummer van G&H en GEA, het Natuursteen nummer is zo tot stand gekomen. Aan de website wordt een module voor een gezamenlijke ledenadministratie gekoppeld. Andere mogelijke projecten zijn het aanpakken van landelijk te geven cursussen, themadagen en een gezamenlijke jaarlijkse leden bijeenkomst. Voor 2017 hebben we daar zaterdag 8 april voor vastgesteld.

Er is een opzet gemaakt van concept Statuten voor de federatie. Als naam kunnen we kiezen tussen: Landelijk Platform Geologie (LPG) óf Landelijk Geologisch Platform (LGP). Deze concept statuten willen we ratificeren, dan moet er wel consensus over bestaan binnen de Vereniging. In de komende periode zullen we proberen met zo veel mogelijk mensen binnen (en buiten) de NGV over deze plannen van gedachte te wisselen.

Naast al deze nieuwe lijnen blijven we druk bezig om de Vereniging levend te houden. Dat gebeurt vooral door alle activiteiten die in de Afdelingen ontplooid worden. Kijk eens op de website voor wat er niet allemaal geologisch te doen is.

De activiteiten rond 70 jaar NGV leveren prachtige en enthousiaste excursies op. Ook is er in het historische kerkje in de Middelbuurt een niet te missen geologische lezingencyclus gepland. Voor het volledige programma zie elders in dit blad of op www.geologienederland.nl

Paul van Olm
Voorzitter NGV

THEMADAG 'Extincties'

Zaterdag 26 november 2016.

- 10.00 Registratie & koffie/thee
- 10.30 Bas van de Schootbrugge (Universiteit Utrecht). Extincties en anoxia o.a. op de Perm-Trias en Trias-Jura grens.
- 11.15 Pauze, boekenmarkt, bibliotheek, tafeldemonstraties
- 11.45 John Jagt, (NHM Maastricht) De 'laatsten der Mohikanen' onder de Ammonshorens.
- 12.30 Lunch, boekenmarkt, bibliotheek, tafeldemonstraties
- 13.30 Jelle Reumer (Universiteit Utrecht) Het onzekere lot van Eilandfauna's
- 14.00 Johan Vellekoop (Universiteit Leuven), Extincties volgen met spannende tracers als TEX86 en dinoflagellaten
- 14.30 Pauze, boekenmarkt, bibliotheek, tafeldemonstraties
- 15.00 Jan Smit (Vrije Universiteit). Chicxulub impact: nieuwe boringen, tsunamis en extincties
- 15.30 Einde

Oproep voor tafeldemonstraties

Leden die een collectie hebben van fossielen die echt zijn uitgestorven (trilobieten, graptolieten, dinosauriers, ammonieten, belemnieten, rudisten, inoceramen, eurypterien, etc en andere verdwenen diersoorten) worden uitgenodigd om hun collectie tijdens de pauzes te tonen en tentoon te stellen. Aanmelden bij Jan Smit, ngv.penningmeester@gmail.com

THEMADAGEN Algemene informatie

Themadagen worden gehouden in Victor J. Koningsberger-gebouw, Budapestlaan 4b, Uithof Utrecht en zijn gratis voor NGV-leden. Niet-leden betalen € 5,- entree.

Naast de wetenschappelijke lezingen is er een geologische (tweedehands) boekenmarkt, zijn er exposities/tafel-demonstraties rond het thema en is de NGV-bibliotheek aanwezig.

Koffie en thee zijn te koop; broodjes (nog) niet.

Tenzij anders vermeld, is er vanaf 10 uur koffie en beginnen om 10.30 de lezingen.

Aanmelding:

Voor het laatste nieuws en aanmelding zie:

www.geologienederland.nl/agenda.html Daar vindt u ook de weg naar het aanmeldingsformulier. Aanmelding is verplicht.

Mocht u geen toegang hebben tot internet dan kunt u zich telefonisch aanmelden bij Shirley van Heck: 0572-364914. Bij inspreken van een voice mail graag uw naam, woonplaats en lidnummer vermelden.

Niet-leden betalen bij de ingang, maar kunnen ook ter plaatse lid worden en zo hun eerste € 5,- alvast verdienen.

Geologische markt

Tijdens iedere themadag is er ook een geologische markt met de volgende onderwerpen:

- Stands en tafeldemonstraties gerelateerd aan het onderwerp
- Mogelijkheid om vondsten/gesteenten te laten determineren
- Geologische tweedehands boeken
- NGV Bibliotheek stand - Leestafel met boeken en tijdschriften, mogelijkheid om te lenen.

Bereikbaarheid en Parkeren Koningsbergergebouw

Per auto: A28, afslag De Uithof. Borden Budapestlaan/Princetonplein volgen. Bij het gebouw is het parkeerterrein op zaterdagen gratis. Meer gratis parkeergelegenheid op het Princetonplein (2 min. lopen).

Openbaar vervoer: stadsbus lijn 28 vertrekt zaterdags elke 20 minuten vanaf het CS Utrecht naar de Uithof (reistijd ca. 20 minuten). Uitstappen halte "Botanische tuinen".

Voor nadere informatie en routekaartje zie:

www.geologienederland.nl

70 JAAR NGV

Programma excursies en lezingen 2016

De viering van 70 jaar Nederlandse Geologische Vereniging (waar Van der Lijn oprichter en 1e voorzitter van was) is een goede gelegenheid om het geologisch reservaat "Van der Lijn" bij Urk in het Urkerbos en de geologie van dit unieke morenelandschap onder de aandacht te brengen. Ook de grote collecties zwerfstenen in het museum Schokland die m.n. door Van der Lijn verzameld zijn worden tijdens sommige excursies opengesteld. De gesteentetuin van Het Flevo-landschap waar veel zwerfstenen uit het Urkerbos naar toe zijn gebracht en waar een "miniatur" Van der Lijn-reservaat is ingericht vormt het ontvangstpunt van de evenementen. Hier is een deel van de zwerfsteencollectie "Wiggers" ook uit de museumcollectie tentoongesteld. We hebben voor 2016 de volgende data vastgelegd voor een bezoekdag gecombineerd met een activiteit in de gesteentetuin en/of het museum op Schokland.

Programma Museum Schokland

Zondag 23 oktober en zondag 13 november 2016..

In samenwerking met de Commissie Van der Lijn-Boelens-Hellinga en Het Flevo-landschap.

Dagprogramma:

- 10.00 Ontvangst in de Gesteentetuin – Keileemweg 1, Schokland
- 10.30 Vertrek naar en aankomst bij reservaat bij Urk
- 11.00 Rondleiding in reservaat met gids (Flevolandschap)
- 12.00 Vertrek naar en aankomst in Gesteentetuin
- 12.30 Lunch in Gesteentetuin (Flevolandschap)
- 13.30 Lezing in filmzaal museum Schokland (Museum Schokland)
- 15.00 Bezichtiging geologische collecties van het museum met uitleg door deskundige (Museum Schokland)
- 16.00 Vertrek naar Gesteentetuin

Vervoer deelnemers tijdens de dag in 8-persoonsbusjes. Maximaal 32 deelnemers per dag.

Deelnamekosten € 25,- per persoon, (begunstigers Flevolandschap of Museumkaarthouders € 20,-).

Het is ook mogelijk om alleen de lezingen bij te wonen.

De toegang is dan € 6,- of gratis met de Museumjaarkaart.

Lezingenprogramma:

- 23 oktober Harry Huisman – "Saale-ijstijd, vorming van de Hondsrug, keileem en zwerfstenen"
- 13 november Dr. Wim de Gans "Ontwikkeling van Nederland in het Weichselien en het Holocene"

LEZINGEN EN CURSUSSEN

Lezingen cyclus, Hunebed Centrum, Borger

Wat zit er onder onze voeten – Van Aardkern tot Aardoppervlakte

De lezingen worden gehouden in het Hunebed Centrum in Borger, Drenthe en beginnen om 14.00 uur.

Voorlopige planning:

- November 2016; Structurele geologie van de Nederlandse ondergrond: breuken, plooiën, horsten en slenken, invloed Caledonische, Hercynische en Alpine orogenesen. Spreker Prof. Jan de Jager, UU
- December 2016; Nederland in het Paleozoïcum: sedimentologie, klimaat, flora en fauna. Spreker Dr. Daan de Hartog Jager, NAM BV
- Januari 2017; Nederland in het Mesozoïcum en Tertiair: sedimentologie, klimaat, flora en fauna. Spreker Dr. John Jagt, Nat Hist. Museum, Maastricht
- Februari 2017; Nederland in het Kwartair: Pleistoceen en Holocene, ijstijden, sedimenten, kustvorming, etc.. Spreker, Dr. Wim de Gans, TNO, Utrecht

Opgeven via email: hwolters@hunebedcentrum.nl

Voor meer informatie zie het katern Mededelingen van G&H nr.2 2016.

Cursussen Schokland

De Vereniging Vrienden van Schokland organiseert in het seizoen 2016-2017 de volgende geologiecursussen:

- cursus Gesteenteherkenning
- cursus gesteenteterminatie
- cursus Paleontologie (fossielen)
- cursus Mineralogie

De cursussen worden gegeven door verschillende specialisten op hun vakgebied.

Plaats: Gesteentezolder van het Museum Schokland, waar u omringd wordt door de gehele collectie van Van der Lijn!

Tijdstip: zaterdagochtend of -middag.

Data: 8 bijeenkomsten september 2016 – mei 2017 + een excursie.

Kosten: € 50,-, inclusief het lidmaatschap van de Vereniging Vrienden van Schokland.

Informatie: www.vriendenvanschokland.nl of www.museumschokland.nl

Aanmelding: telefonisch of per e-mail, onder opgave van adres en telefoonnummer, bij de cursuscoördinator geologie: Berend Jan Grotenhuis, Rapenoord 14, 3991XK, Houten, 030 6372191, b.grotenhuis@hetnet.nl

GEOLOGISCHE REIZEN

Programma Stichting "Georeizen"

6 november 2016

Schokland en Kraggenburg

IJstijden in de polder en olivijn voor als het warmer wordt ... Glaciale geologie komt tot leven.

7 februari – 21 februari 2017

Oman: cultuur en geologie in Oosterse sferen

Oman, een land uit duizend-en-één-nacht. Maar ook uniek om zijn variëteit en toegankelijkheid van geologische schatten. Favoriet onder de reizen!

22 april – 30 april 2017

Ontdekkingsreis Beieren en het Massief van Bohemen

Benieuwd naar hoe het er op 9 km diepte in de aardkorst uitziet? De reis voert naar Europa's geologisch hart en één van de diepste boringen ter wereld, de Kontinentale Tiefborung.

16 mei – 30 mei 2017

Hawaiï: actief vulkanisme in de Stille oceaan

Overrompend zijn de legendarische Kīlauea, Mauna Loa en Mauna Kea, het actief vulkanisme en de unieke flora en fauna. Beleef dit indrukwekkend vulkaanlandschap!

Verder staan er op het programma: Tanzania 2017, Grensgebied Nederland-Duitsland een weekendje met een bezoek aan 7 groeves voor meer inzicht in de algemene en structurele geologie, een trip naar Zuid Afrika. Kijk voor meer informatie op de website www.georeizen.nl

NIEUWS VAN DE AFDELINGEN

Nieuws uit Limburg

Zoals velen al opgemerkt hebben heeft de firma Sibelco besloten al haar groeves te sluiten voor publiek. Daarom gaan de excursies naar groeve 't Rooth helaas niet door.

Die naar de ENCI zijn, ook door veiligheidsvoorschriften, alleen voor leden van de afdeling Limburg toegankelijk. Zoals u in het vorige nummer al hebt kunnen lezen is de ENCI al begonnen met de herinrichting van de groeve (www.enci-gebied.nl). Daardoor is het mogelijk, dat gedeelten van de groeve niet mogen worden betreden. Wij verzoeken iedereen dan ook van te voren op onze website te checken of de excursie eventueel niet doorgaat.

De komende excursies:

Zondag 6 november: Geologische wandeling rond het Ransdalerveld. Vertrek 13.00 vanaf de kerk in Ransdaal, Ransdalerstraat 78. Parkeren in de straat of zijstraten.

Data en nadere gegevens over de lezingen en excursies van de afdeling Limburg of kunnen op de website van de NGV Afdeling Limburg www.geologienederland.nl / Afdeling Limburg ingezien worden.

Miel Doumen, Secretaris afdeling Limburg

BOEKBESPREKINGEN

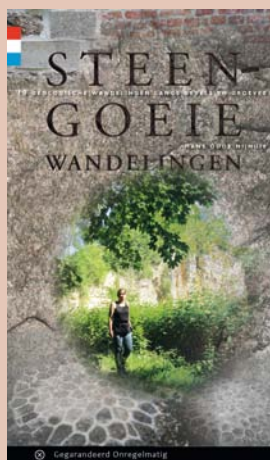
Steengoeie wandelingen

Auteur: Hans Oude Nijhuis,

Paperback € 14,95

Uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig.

Ook te bestellen op www.steengoedewandelingen.nl

Op een feestelijke bijeenkomst in het Gelders Geologisch Museum werd onlangs het eerste exemplaar van de nieuwe geologische wandelgids "Steengoeie wandelingen" door de auteur Hans Oude Nijhuis aan ondergetekende uitgereikt (foto: Rieneke de Jong). Het is een voor de geologisch geïnteresseerde wandelaar prachtige uitgave geworden. Het idee voor de gids ontstond tijdens de voorbereidingen van het Natuursteen nummer van

G&H/GEA dat eind 2015 verscheen. De NGV heeft het ontstaan van de gids financieel ondersteund.

We hebben ook besloten om de gids als welkomstgeschenken voor nieuwe leden beschikbaar te stellen.

De gids bevat tien gedetailleerd beschreven wandelingen. De helft zijn echte geologische stadswandelingen door Utrecht, Amersfoort, Rotterdam, Velp en Maastricht. De andere wandelingen gaan naar buiten: de leemputten rond Rijssen, de mijnwerkersroute in Zuid-Limburg (inderdaad geënt op de route van Werner Felder), een wandeling met het hunebedcentrum Borger als middelpunt, één over het Waddeneiland Terschelling en tenslotte een wandeling rond Lobith waar nog grind en zand wordt gewonnen. Het verschil met oudere gidsen is dat de route als uitgangspunt gekozen is en helder en duidelijk beschreven

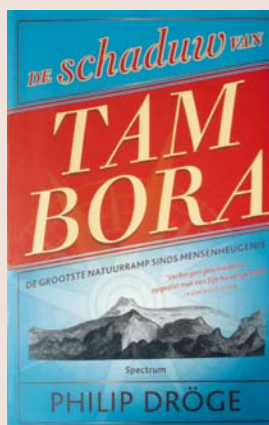
wordt. Alle stops zijn vaak met een goede verduidelijkende foto aangegeven. Ook landschappelijke en historische bijzonderheden komen af en toe aan bod, wat een extra verdieping aan de gids geeft. Het boek (126 p.) sluit af met een paar goed leesbare en instructieve pagina's over basis-kennis van de geologie en gesteenten. Al met al een aanrader voor iedereen die graag al wandelend meer over prachtige plekken en interessante steden van Nederland te weten wil komen.

Paul van Olm

De schaduw van TAMBORA

Auteur: Philip Dröge,
Gebonden: € 19,99,
Uitgeverij Spectrum 2015
ISBN: 9789000343607

Indonesië, voormalig Nederlands Indië, eiland Soembawa 1815. In dat jaar kwam de vulkaan Tambora tot uitbarsting.

In het boek: "De schaduw van Tambora" beschrijft journalist Philip Dröge op goed leesbare wijze de gevolgen van deze enorme vulkaanuitbarsting, wereldwijd. Citaat: "De grootste natuurramp sinds mensenheugenis."

Na een uitvoerige literatuurstudie, literatuurlijst van ruim 20 pagina's, worden stelselmatig de gevolgen van deze uitbarsting op het gebied van milieu, de gezondheid van de mensheid, effecten op kunst, innovatie en uitvindingen, politiek etc., beschreven.

Deze beschrijvingen beginnen in de naaste omgeving van de vulkaan, en strekken zich uit naar China, India, Europa tot over het Amerikaanse continent.

Milieueffecten, heftige regenval, dalende temperaturen worden beschreven, waarbij ook aandacht is voor de, indertijd al bestaande, waarnemingen op klimatologisch gebied in China.

In China bestond al tijdens het keizerrijk, globaal van 220 v. Chr. tot 1912, een vernuftig systeem van registratie van regenval, temperatuur, wind, etc.. (Ter vergelijking: Het KNMI werd pas opgericht in 1854).

De in China vastgestelde, plotselinge veranderingen werden later wereldwijd vastgesteld in de jaren 2015-2017. Gebrek aan kennis en communicatiemogelijkheden hadden tot gevolg dat het relateren van deze verschijnselen aan de vulkaanuitbarsting pas veel later kon worden gedaan.

De milieueffecten hadden invloed op de voedselvoorziening, hongersnood en hadden een complete volksverhuizing tot gevolg. In een kort tijdsbestek verdubbelde de bevolking van Noord-Amerika. Intriges, misbruik en uitbuiting waren aan de orde van de dag.

In de thuislanden van de migranten ontstonden politieke spanningen als gevolg van honger en verwijt van onvoldoende besluitvaardigheid van regeringen om deze nood te lenigen.

Aangezien er in Europa nog weinig vastlegging van weersveranderingen plaatsvond, waren de schilders uit die tijd uitermate belangrijk. Hun waarnemingen werden vastgelegd op het schildersdoek. Hun kleurgevoel was uitermate belangrijk.

Door het koude weer en de heftige regenval bleef men in huis. Denkers en uitvinders vonden de tijd voor uitvindingen, niet-uitvinders werden door deze omstandigheden uitvinders. De uitvinding van de fiets is hieraan toe te schrijven.

Jelle Talma, jtalmaprive@gmail.com

KLEINE ADVERTENTIES

Te koop boeken en kaarten

Algemene geologische en verwante onderwerpen: Nederland, USA en veel m.b.t. Canada. Alhoewel bereid items apart te verkopen voor een redelijke prijs (volgens bijv. Amazon.com), verkoop ik liever alles als één partij tegen een aannemelijk bod. Neem contact op per email: ebobakker@gmail.com of bel 068 4436 977 voor een complete lijst (ook in te zien op www.geologienederland.nl).

Drs. E. Bakker

OPROEPEN

De Werkgroep Optische Petrologie (WOP) van GEA heeft ruimte voor nieuwe leden. Zie www.geageologie.nl of vraag informatie aan: Jacques van Bokhoven
Tel: 0182 534 272

DE NGV ZOEKT VRIJWILLIGERS

Bij alle activiteiten die de NGV ontplooit, zoeken we mensen die willen meehelpen. Het mee-voorbereiden van een themadag en op de dag zelf helpen bij de uitvoering bij voorbeeld. Maar ook bij de website is dringend behoefte aan mensen die meehelpen bij de inhoudelijke vulling ervan. Wij maken graag van uw enthousiasme en capaciteiten gebruik. Geologische kennis is geen vereiste. Wilt u meer informatie of u aanmelden? Stuur dan een mailtje naar info@geologienederland.nl Wij bellen u graag terug als u uw telefoonnummer achterlaat.

